

UvA-DARE (Digital Academic Repository)

NT2 en ChatGPT: zorg of zegen?

Kuiken, F.

Publication date
2023

Published in
Les

[Link to publication](#)

Citation for published version (APA):

Kuiken, F. (2023). NT2 en ChatGPT: zorg of zegen? *Les*, 41(225), 23-23.

General rights

It is not permitted to download or to forward/distribute the text or part of it without the consent of the author(s) and/or copyright holder(s), other than for strictly personal, individual use, unless the work is under an open content license (like Creative Commons).

Disclaimer/Complaints regulations

If you believe that digital publication of certain material infringes any of your rights or (privacy) interests, please let the Library know, stating your reasons. In case of a legitimate complaint, the Library will make the material inaccessible and/or remove it from the website. Please Ask the Library: <https://uba.uva.nl/en/contact>, or a letter to: Library of the University of Amsterdam, Secretariat, Singel 425, 1012 WP Amsterdam, The Netherlands. You will be contacted as soon as possible.

Les

Bedankt voor het downloaden van dit artikel.
De artikelen uit de (online)tijdschriften van Uitgeverij Boom zijn auteursrechtelijk beschermd. U kunt er natuurlijk uit citeren (voorzien van een bronvermelding) maar voor reproductie in welke vorm dan ook moet toestemming aan de uitgever worden gevraagd.

Behoudens de in of krachtens de Auteurswet van 1912 gestelde uitzonderingen mag niets uit deze uitgave worden veelevoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch door fotokopieën, opnamen of enig andere manier, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

Voor zover het maken van kopieën uit deze uitgave is toegestaan op grond van artikelen 16h t/m 16m Auteurswet 1912 jo. Besluit van 27 november 2002, Stb 575, dient men de daarvoor wettelijk verschuldigde vergoeding te voldoen aan de Stichting Reprorecht te Hoofddorp (postbus 3060, 2130 KB, www.reprorecht.nl) of contact op te nemen met de uitgever voor het treffen van een rechtstreekse regeling in de zin van art. 16l, vijfde lid, Auteurswet 1912.

Voor het overnemen van gedeelte(n) uit deze uitgave in bloemlezingen, readers en andere compilatiewerken (artikel 16, Auteurswet 1912) kan men zich wenden tot de Stichting PRO (Stichting Publicatie- en Reproductierechten, postbus 3060, 2130 KB Hoofddorp, www.cedar.nl/pro).

No part of this book may be reproduced in any way whatsoever without the written permission of the publisher.

nt2@uitgeverijboom.nl
redactie@tijdschriftles.nl

NT2 en ChatGPT: zorg of zegen?

De introductie van ChatGPT lijkt zowel NT2-docenten als -leerders ongekende mogelijkheden te bieden. Maar aan het gebruik van dit programma zitten ook schaduwkanten. De vraag is daarom of we deze chatbot moeten negeren of omarmen.

Wat is ChatGPT?

ChatGPT is een zogeheten chatbot, een computersysteem dat automatisch teksten kan genereren op basis van een vraag of instructie (genaamd *prompt*). Je kunt ChatGPT inzetten voor van alles en nog wat: voor het maken van een samenvatting, het schrijven van een essay, het formuleren van toetsvragen, het maken van een vertaling, het versimpelen of parafraseren van een tekst, enzovoort. Dat kan doordat ChatGPT gebaseerd is op een duizelingwekkende verzameling aan teksten, een zogenaamd Large Language Model (LLM). Doordat het gebruik van ChatGPT zo eenvoudig is, kan een kind de was doen. En dat is precies wat er gebeurt: van basis- tot hoger onderwijs hebben leerlingen en studenten de weg naar de chatbot gevonden en voeren ze schrijfp opdrachten niet langer zelf uit, maar laten dat door ChatGPT doen. Dat geldt ook voor NT2-leerders.

Voorbeeld

Ik heb de afgelopen tijd wat proefjes gedaan met ChatGPT. De prompt 'Schrijf een tekst over Nederland in 50 woorden zoals een NT2-leerder op beginnersniveau dat doet met spelfouten en grammaticale fouten' leverde de volgende tekst op:

'Nederlant is een kleine countri in Europa. Het heeft veel canals en mooie steden. De hoofstad is Amsterdam en de officiële taal is Nederlandse. Er wonen veel mensen van diverse culturen. Nederlanders zijn bekend voor hun fietsen en hun kaas. De lucht is schoon en er is veel natuur. Nederland is een mooi en veilig land om te bezoeken.'

Ik was verbaasd over het realistische resultaat, al bevat de tekst misschien een paar opvallende fouten, zoals Nederland met een t en het gebruik van het woord countri, terwijl het woord land c.q. lant blijkbaar bekend is. En het is ook maar de vraag hoe schoon de lucht hier is en of er veel natuur is. Maar voor iemand uit Hongkong of Singapore is dat misschien wel het geval.

Verbannen of verwelkomen?

Dit voorbeeld laat zien hoe gemakkelijk een NT2-docent met een dergelijke tekst om de tuin te leiden is. We moeten daarom opnieuw gaan nadenken over beoordeling van schrijfp opdrachten die in een ongecontroleerde setting zijn uitgevoerd. En bij toetsen en examens moet de surveillance wellicht worden aangescherpt, met zicht op de pc van de geëxamineerden, door ze te laten schrijven op een afgesloten pc of met pen en papier. Net als internet en Google is ChatGPT niet meer weg te denken en lijkt het negeren ervan onzin. In plaats daarvan kunnen we cursisten beter trainen hoe ze een dergelijk instrument effectief kunnen inzetten bij het leren. Chatbots maken nu nog fouten en schrijven soms onzin, maar in de toekomst zullen ze alleen maar beter worden. Het trainen van studenten op kritische reflectie van de gegenereerde tekst wordt dan een vaardigheid die steeds belangrijker wordt.

Folkert Kuiken

